

Lumijoen kunnan tilinpäätös 2024 (ohm. 52)

Kunnanhallitus 10.02.2025 § 27

Lumijoen kunnan tilinpäätöksen laadinta etenee suunnitellusti, Monetra toimittaa tilinpäätöstä varten tarvittavat tunnusluvut kuntaan 7.2.2025 mennessä. Konsernitilinpäätöksen on määrä valmistua 12.3.2025 mennessä. Kunnanhallitus käsittelee lopullisen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen viimeistään 31.3.2025 kokouksessaan ja valtuusto hyväksyy ne valtuustokauden viimeisessä kokouksessaan 26.5.2025.

Alustavien tilinpäätöstietojen mukaan vuoden 2024 **toimintatuotot** ovat 1 475 405 euroa, mikä on 129,10 % budjetoidusta. Toteutuma ylittää talousarvion noin 330 000 eurolla. Vuoteen 2023 verrattuna toimintatuotot ovat kasvaneet 85 000 euroa. Toimintatuottojen kasvua selittää erityisesti myyntituottojen kehitys, joka on ylittänyt ennakoitua luvut. Kasvua on ollut muun muassa pakolaisten vastaanotosta saaduissa korvauksissa, myyntituotoissa muilta, joihin sisältyvät muun muassa vuonna 2024 suoritettujen metsänhoidolliset työt, sekä muissa myyntituotoissa, kuten Posti Oy:n maksamassa korvauksessa. Myös maksutuotot ovat kehittyneet odotettua paremmin, erityisesti opetus- ja kulttuuritoimen maksutuottojen osalta. Lisäksi vuokratuotot ylittivät budjetoidun tason yli 110 000 eurolla.

Toimintakulut puolestaan alittivat talousarvion noin 265 000 eurolla. Vuoteen 2023 verrattuna toimintakulut laskivat noin 680 000 euroa. Palkkojen ja palkkioiden osalta talousarvio alittui noin 50 000 eurolla ja palvelujen ostojen osalta noin 140 000 eurolla. Myös aine-, tarvike- ja tavarahankinnat alittuivat noin 62 000 eurolla, avustukset noin 34 000 eurolla ja muut toimintakulut noin 40 000 eurolla. Toimintakulujen lasku on seurausta kunnan käynnistämästä talouden tasapainottamisohjelmasta, jonka tavoitteena on ollut kunnan talouden tasapainon saavuttaminen suunnitelmavuosien aikana. Toteutettuja toimenpiteitä ovat olleet muun muassa koko henkilöstön lomauttaminen, määräaikaisten työsuhteiden päättymiset, hankintojen supistaminen ja toiminnan yleinen tehostaminen. Näiden toimenpiteiden ansiosta kunta on onnistunut tavoitteessaan erittäin hyvin, mikä on vaatinut merkittävää panostusta koko kunnan nykyiseltä henkilöstöltä.

Vuoden 2024 **toimintakatteeksi** muodostuu tämänhetkisten tietojen perusteella -5 791 242 euroa. Vuoteen 2023 verrattuna toimintakate on parantunut 768 000 eurolla.

Kunnan **verotulot** toteutuivat kokonaisuudessaan alkuperäisiä ennusteita paremmin, noin 163 000 euroa yli budjetoidun. Edelliseen vuoteen verrattuna kehitys on ollut myönteinen, sillä kunnan tuloverot ovat kasvaneet yli 260 000 euroa. Tämä selittyy osittain kunnallisveron 0,5 prosenttiyksikön korotuksella, joka toteutettiin osana talouden sopeuttamistoimia. Muiden verotulojen

(kiinteistövero ja yhteisövero) kehityksessä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta.

Valtionosuudet olivat puolestaan noin 50 000 euroa suuremmat kuin budjetissa arvioitiin. Vuonna 2023 kunta sai harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen 200 000 euroa, ja valtionosuudet olivat muutoinkin yli miljoona euroa suuremmat vuonna 2023 kuin vuonna 2024. Alun perin kuntien valtionosuuksia leikattiin jo vuonna 2023, kun sote-palvelut siirtyivät hyvinvointialueille, mutta leikkausten taso perustui osittain ennakkolaskelmiin. Vuonna 2024 tarkennettiin, kuinka paljon kunnilta siirtyi menoja hyvinvointialueille, ja tämän perusteella tehtiin lisätasauksia, joka Lumijoen osalta oli reilu miljoona euroa.

Korkokulut alittivat talousarvion noin 68 000 eurolla, mikä selittyy korkotason laskulla sekä sillä, ettei kunta joutunut ottamaan lisälainaa vuoden 2024 aikana. Alkuperäisessä talousarviossa oli varauduttu lisälainan nostamiseen, mutta kunta pystyi kattamaan kaikki vuoden 2024 investoinnit kassavaroillaan.

Vuosikatteen muodostuu 1 028 657 euroa, mikä on 891 877 euroa parempi kuin muutetun talousarvion vuosikate. Vuoteen 2023 verrattuna vuosikate on kuitenkin laskenut noin 240 000 euroa.

Kunnan poistosuunnitelmaa on muutettu kahdesti viimeisen puolentoista vuoden aikana, jotta rakennusten taloudellinen pitoaika vastaisi paremmin todellisuutta. Tämä on pienentänyt suunnitelman mukaisia poistoja suhteessa aiempiin vuosiin, vaikka kunta on tehnyt merkittäviä investointeja viime vuosina. Vuonna 2024 **suunnitelman mukaiset poistot** ovat 714 000 euroa, mikä on noin 13 000 euroa vähemmän kuin edellisvuonna.

Alustavien lukujen perusteella vuoden 2024 **tulos** on 314 625 euroa, ja poistoeron vähennyksen jälkeen **tilikauden ylijäämäksi** muodostuu 354 432 euroa. Talousarvioon nähden tulos on 905 134 euroa parempi, sillä muutetussa talousarviossa tilikauden alijäämä oli – 550 702 euroa. Loka-marraskuun ennusteiden perusteella kunnan arvioitiin tekevän nollatuloksen, mutta marras-joulukuun suuremmat verotilitykset sekä odotettua paremmat toimintatuotot ja talousarvion alittaneet menot paransivat merkittävästi tulosta.

Kunnan sopeutustoimet ovat onnistuneet erinomaisesti vuonna 2024, ja ne ovat olleet välttämättömiä hyvän taloudellisen tuloksen ja taloudellisen tasapainon saavuttamiseksi. Ilman näitä toimia taloustilanne olisi ollut huomattavasti heikompi. Huolimatta sopeutustoimista kunta on jatkanut sekä lakisääteisten että vapaaehtoisten palveluiden tuottamista asianmukaisesti. Tämä on ollut mahdollista kunnan ammattitaitoisen ja sitoutuneen henkilöstön sekä viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden sujuvan yhteistyön ansiosta.

Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää merkitä tiedoksi alustavat tilinpäätöksen tunnusluvut ja jatkaa tilinpäätöksen valmistelua sekä vie alustavat tilinpäätösluvut tiedoksi valtuustolle.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Kunnanvaltuusto 17.02.2025 § 4

Ohm. 1	Alustava tuloslaskelma 2024
Esittelijä	Kunnanhallitus
Päätös	Valtuusto merkitsi alustavat tilinpäätösluvut tiedoksi.

Kunnanhallitus 24.03.2025 § 76
31/02.02.02/2025

Vuoden 2024 tilinpäätös Lumijoen kunnassa on valmistunut. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikauden tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä.

Tiukkojen talouden tasapainotustoimenpiteiden johdosta kunnan tilinpäätös vuodelle 2024 osoittautui ennakoitua positiivisemmaksi, huolimatta valtionosuuksiin kohdistuneista yli miljoonan euron leikkauksista. Merkittävimpinä selittävinä tekijöinä voidaan pitää verotulojen ja toimintatuottojen ennakoitua parempaa kertymää, lomautuksia, veroprosentin nostoa sekä yleistä kulujen karsintaa; kaikki menolajit alittivat talousarvion koko kunnan tasolla, vaikka toimialakohtaisia eroja olikin.

Tilinpäätöksen keskeiset tunnusluvut ovat seuraavat:

- Toimintatulot: 1 475 776 euroa
- Toimintamenot: 7 296 768 euroa
- Toimintakate: - 5 820 992
- Verotulot: 3 802 574 euroa
- Valtionosuudet: 3 247 449 euroa
- Vuosikate: 998 107 euroa
- Tilikauden tulos: 284 875 euroa
- Tilikauden ylijäämä (tuloksen käsittelyerien jälkeen): 324 681 euroa

Tilikauden ylijäämä siirretään taseen yli-/alijäämätilille. Kertyneellä ylijäämällä kunta saa pienen puskurin tulevien vuosien

taloudenhallintaan. Kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää vuoden 2024 jälkeen 947 798 euroa, joka on asukasta kohden 472 euroa.

Talousarvioon varattua lisälainaa ei ollut tarpeen ottaa vuoden 2024 aikana, vaan kaikki menot ja investoinnit voitiin kattaa kassavaroilla. Tästä johtuen korkokulut jäivät myös alle talousarvion ollen 242 695 euroa.

Kunnan lainakanta vuoden 2024 lopussa oli 7 903 080, joista joukkovelkakirjalainoja oli 3 400 000 euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin vuoden 2024 aikana noin 315 000 euroa. Lainamäärä asukasta kohden oli vuoden lopussa 3 938 euroa.

Vuoden 2024 osalta Lumijoen kunnan investointien taso jäi matalammaksi kuin muutetussa talousarvioesityksessä oli arvioitu. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna investointitaso oli kuitenkin noin 50 000 euroa korkeampi. Merkittävin investointi liittyi Luontotien kunnostukseen, johon varattiin vuoden 2024 aikana lisämääräraha 200 000 euroa. Luontotien kunnostuksen kokonaisinvestointimäärä vuodelle 2024 oli yhteensä 500 000 euroa.

Kaiken kaikkiaan Lumijoen kunnan investoinnit vuonna 2024 olivat 976 342 euroa. Koska kaikkia suunniteltuja investointeja ei toteutettu ollenkaan tai ne eivät valmistuneet, niitä ei myöskään aktivoitu poistoihin. Tämä vaikutti siihen, että kunnan poistojen määrä jäi pienemmäksi kuin alkuperäisessä talousarviossa oli ennakoitu. Lisäksi poistojen pienempään toteumaan vaikutti vuonna 2023 tehty poistosuunnitelman muutos.

Alkuperäisessä talousarviossa poistojen määräksi oli arvioitu noin 877 000 euroa, mutta lopullinen toteuma oli 714 032 euroa.

Käyttötalous

Yleishallinto oli ainoa tulosalue, joka teki vuoden 2024 aikana talousarviomuutoksia. Muutokset koskivat sekä tuloja että menoja, joita molempia lisättiin. Yleishallinnon käyttötalouden tulot toteutuivat korkeampina kuin muutetussa talousarviossa oli arvioitu, kun taas menot jäivät ennakoitua alhaisemmiksi.

Opetustoimen osalta käyttötalouden tulot kaksinkertaistuivat talousarvioon nähden, mutta samalla myös menot ylittyivät. Valtuuston nähden sitova taso on kuitenkin koko lautakunnan bruttotulot ja -menot, joten opetustoimen menoylitystä tasapainottivat vapaa-aika- ja kulttuuritoimen sekä varhaiskasvatuksen alittuneet menot.

Vapaa-aika- ja kulttuuritoimessa sekä tulot että menot toteutuivat talousarvioon nähden suotuisasti. Myös varhaiskasvatuksessa tulot ylittivät talousarviossa arvioidun tason, kun taas menot jäivät ennakoitua pienemmiksi.

Kehitys- ja elinvoimalautakunnan alaisuudessa toimivista tulosalueista toimitilapalvelut, muut palvelut ja tukipalvelut ylittivät

kaikki tulonsa talousarvioon nähden. Muita palveluja lukuun ottamatta myös menot alittuivat. Muiden palvelujen osalta menoylitystä kertyi noin 50 000 euroa, mutta lautakuntatasolla kehitys- ja elinvoimalautakunnan kokonaismenot jäivät talousarviota pienemmiksi.

Kunnan taloudellinen tilanne ja toimenpiteet vuonna 2024

Kunnan taloudellinen tilanne vuoden 2024 alussa oli haasteellinen, sillä kunnan valtionosuuksiin kohdistui yli miljoonan euron lisäleikkaus, mikä vaati menojen karsimista. Alkuperäinen talousarvio ennusti vuoden 2024 alijäämäksi 827 696 euroa, mikä olisi tarkoittanut sitä, että kunnalle olisi jäänyt katettavaa alijäämää taseeseen. Talousnäkymät edellyttivät merkittäviä tasapainotustoimenpiteitä jo kuluvan vuoden aikana.

Lumijoen kunnan tilinpäätös edelliseltä vuodelta 2023 oli ennakoitua parempi ja tulos oli lopulta ylijäämäinen 578 766 euroa. Osaltaan vuoden 2023 positiiviseen tulokseen vaikutti kunnalle myönnetty 200 000 euron harkinnanvarainen valtionosuus, jonka saaminen edellytti kunnalta huomattavia talouden tasapainotustoimenpiteitä jo vuoden 2023 aikana sekä lisätoimenpiteitä vuoden 2024 aikana. Kunnan merkittävin kuluerä on henkilöstömenot, joten säästöt kohdennettiin erityisesti niihin. Koko henkilöstöä koskevien yhteistoimintaneuvotteluiden tuloksena toteutettiin henkilöstön lomautukset 10–14 vuorokauden ajaksi. Lisäksi määräaikaisten työsuhteiden jatkamista rajoitettiin, koulunkäynninohjaajien määrää vähennettiin, ja avoimeksi jääneet virat päätettiin jättää toistaiseksi täyttämättä.

Vuoden 2024 aikana Lumijoen kunnan henkilöstömäärä väheni merkittävästi. Vuoden alussa kunnassa oli 107 työntekijää, kun taas vuoden lopussa henkilöstömäärä oli 96. Henkilöstöpolitiikan painopiste on ollut kustannustehokkuudessa, mutta sen pitkän aikavälin vaikutukset henkilöstön hyvinvointiin ja palveluiden laatuun arvioidaan tulevina vuosina. Jo nyt voidaan todeta, että henkilöstön vähentämisellä ja avoimien virkojen täyttämättä jättämisellä on ollut vaikutuksia kunnan palvelutuotantoon ja jäljelle jääneen henkilöstön kuormitukseen.

Tulevaisuuden näkymät

Lumijoen kunnan talouden näkymät ovat edelleen haasteelliset tuleville vuosille. Kunnan itsenäisyyden perusedellytys on taloudellisesti kestävä, ylijäämäinen kuntatalous. On kuitenkin olennaista, että valtio huolehtii kuntien lakisääteisten palveluiden riittävästä rahoituksesta, sillä kunnat eivät voi yksin vastata näiden palveluiden kustannuksista.

Lumijoen kunta pyrkii jatkossa kehittämään henkilöstöpolitiikkaansa siten, että se turvaa laadukkaiden palveluiden järjestämisen asukkailleen samalla huomioiden taloudelliset realiteetit ja henkilöstön hyvinvoinnin.

Ohm. 52	tilinpäätös ja toimintakertomus 2024
Esittelijä	Talous- ja hallintojohtaja Soini Heidi
Päätösehdotus	Kunnanhallitus 1) päättää hyväksyä ja allekirjoittaa vuoden 2024 tilinpäätöksen; 2) esittää valtuustolle, että tilinpäätöksen ylijäämä 324 681 euroa kirjataan taseen omaan pääomaan tilikauden yli- / alijäämätilille; 3) valtuuttaa viranhaltijat tekemään tilinpäätökseen tarvittavat tekniset korjaukset ja jättää tilinpäätöksen tilintarkastajan tarkastettavaksi sekä tarkastuslautakunnalle käsiteltäväksi.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.